

Referanser:

Arkivsak: 24/02343-1

Saksdokumenter:

RAPPORT EVU undersøkelsen 2024

EVU kursutlysning våren 2025 og langtidsplan

Sammendrag

Bispemøtet behandler saker knyttet til etter- og videreutdanning (EVU) på sine møter i oktober og februar. Bispemøtet skal på dette møtet vedta hvilke kurs som ønskes anbefalt utlyst med søknadsfrist til biskop 15. mars 2025.

Bispemøtet behandler også i denne saken langtidsplan for nasjonale EVU- tiltak.

Våren 2024 gjennomførte Bispemøtet en undersøkelse om EVU blant prester i Den norske kirke. I saken presenteres undersøkelsen samt de viktigste funnen fra denne. Dette presenteres først i saksdokumentet.

Forslag til vedtak

Bispemøtet tar til orientering resultatet av EVU undersøkelsen blant prester i Den norske kirke. Funnene tas med i et videre arbeid med kompetanseutvikling og nasjonal kompetanseplan for prester i Den norske kirke.

Ved søknadsfristen for EVU-søknader den 15. mars 2025, ønsker Bispemøtet særlig å prioritere søkere til følgende kurs:

- Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.
- Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.
- Dåpsteologi / sakramentsteologi (TF) 10 stp.
- Arbeidsveilederutdanning (MF), 60 stp.
- Åndelig veiledning (NLA)
- Sannhet og forsoning som teologi og praksis (VID) emne 3, 10 stp.

Bispemøtet anbefaler at det arbeides videre med følgende kurs:

- Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp

- Pastoral lederutdanning (PLU) 30 stp, (TF står for tur, kan tidligst lyses ut V26) - har prioritert foran:
 - Ledelse, roller og samspill (LRS) 15 stp
 - Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere (MF)
 - Liturgikk (TF)
 - Økoteologi (VID)
 - Sannhet og forsoning del 3 (VID)
 - Å leve av sin tro (MF)
 - Funksjonshemming og kirken
- Bispemøtet ønsker at veilederutdanning for åndelige veiledere utlyses så snart som mulig, helst høsten 2025.
 - Ved utlysning av kurs må Den norske kirkes retningslinjer for transport og reise hensyntas slik at miljøvennlige reisealternativer er mulig.

Saksorientering

Spørreundersøkelse om etter- og videreutdanning for prester i Den norske kirke

I Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke, heter det: «*Bispemøtet gjennomfører EVU-undersøkelser blant prestene med jevne mellomrom*».

Bispemøtet gjennomførte våren 2024 en undersøkelse om etter- og videreutdanning (EVU) for alle prester i Den norske kirke. Tidligere har det vært gjennomført lignende undersøkelser i både 2017 og 2020. Presteforeningen gjennomførte en undersøkelse om ABV og EVU i 2012. Der det er sammenlignbare tall, vil denne rapporten gjengi resultater fra 2017 og 2020 mot denne undersøkelsen i 2024.

Undersøkelsen ble denne gangen distribuert fra Bispemøtets sekretariat direkte til ansatte prester og var altså ikke innom bispedømmekontorene denne gang. I 2017 ble det gjort på samme måte, men i 2020 ble undersøkelsen distribuert via bispedømmekontoret. Svarprosenten i 2017 var god, mens det i 2020 rapporteres om en svak svarprosent. Det kan derfor virke som om det er fruktbart å sende denne undersøkelsen fra Bispemøtet direkte til presteskaper, og det anbefales som metode også senere.

Det var 1356 ordinerte prester i prestetjeneste som var målgruppe og mottaker for undersøkelsen. Av disse gjennomførte 614 prester undersøkelsen. Det gir en svarprosent på 45%. Dette vurderes som en god respons og gir undersøkelsen relativt god validitet. Til sammenligning lå svarprosenten i 2020 på 31%, og 2012 på 64%.

Sammendrag av hovedfunn

Her følger en kort, oppsummerende fremstilling av hovedfunn som er kommentert i rapporten:

1. EVU-undersøkelsen 2024 har hatt god oppslutning, med en svarprosent på 45%. Den gir oss et godt innblikk i presters holdninger til EVU og deres bruk og nytte av etter- og videreutdanning.
2. 53% har i løpet av de siste fem årene vært registrert ved et lærested og fulgt undervisning og kurs.
3. 47% oppgir at de ikke har søkt prost/biskop om å få delta på kurs.

4. 69% gir uttrykk for at de har behov for å utvikle sin kompetanse for å **«fornyes i arbeidet jeg gjør»**. 364 (59%) svarer at de ønsker økt kompetanse for å **«sikre min trivsel og motivasjon for videre tjeneste»**. Kun 53 personer (8%) svarer at de **«ikke har behov for å videreutvikle min kompetanse»**.
5. De viktigste årsakene for prester til ikke å delta i etter- og videreutdanning er **«Stort arbeidspress i stillingen»** (56%) og **«frykt for å belaste kollega»** (46%).
6. På spørsmålet *«Hva kan arbeidsgiver gjøre for at det blir mer aktuelt for deg å delta på kompetansehevende kurs?»*, mener 173 respondenter at lønnen må økes for dem som tar et visst antall studiepoeng. 405 respondenter sier at det å sikre vikarer er det viktigste.
7. Det er tre kursområder som peker seg tydelig ut når vi spør om hvilke fagområder det er ønskelig å utvikle kurs i de kommende årene.
 - 1) **«Åndelig veiledning / spiritualitet»** (267 svar)
 - 2) **«Homiletikk»** (263 svar)
 - 3) **«Ledelse og samhandling»** (259 svar).
8. Til sammen 60% er «delvis enig» (35%) eller «helt enig» (25%) i at de får nok informasjon om etter- og videreutdanning.

43% mener i «stor grad» (26%) eller «svært stor grad» (17%) at den kompetansen de får gjennom etter- og videreutdanning etterspørres i det daglige arbeid.

Kursutlysning våren 2025

Bispemøtet skal i dette møtet ta stilling til hvilke kurs som skal anbefales lyst ut våren 2025.

Til grunn for etter- og videreutdanning for prester i Den norske kirke ligger *«Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke (2021 – 2025)»* (BM 61/20). Langtidsplan for kursutlysninger inngår som en del av dette planverket. Langtidsplan tar utgangspunkt i kjerneemner innenfor master i praktisk teologi og har som formål å tydeliggjøre omfang og frekvens på utlysninger i en gjentakende femårssyklus. Planen gir dermed en oversikt over hva som er planlagt av kommende kurs.

I Nasjonal kompetanseplan for prester i Den norske kirke har Bispemøtet gitt uttrykk for at det tilbys nasjonale kurs innenfor følgende emner:

- Sjelesorg (både PKU og andre sjelesorgkurs)
- Ledelse, administrasjon og økonomi
- Homiletikk
- Teologi og samfunn
- Spiritualitet/åndelig veiledning

Når Kompetansrådet og Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU) behandler kursutlysninger, ligger denne føringen til grunn for arbeidet med kursutvikling.

I behandling av denne saken og EVU Langtidsplan, vil det være nyttig å kaste et blikk på EVU undersøkelsen som akkurat er gjennomført. Den viser tydelig trekk fra hvilke fagområder prester ønsker at det utlyses kurs. Som vi så i forrige sak er det tre kursområder som peker seg tydelig ut når vi spør om hvilke fagområder det er ønskelig å utvikle kurs i de kommende årene.

- **Åndelig veiledning / spiritualitet**
- **Homiletikk**
- **Ledelse og samhandling**

Under sammenstilles de siste vedtak som er gjort i Bispemøtet, SEU, Kompetansrådet og Nasjonalt fagråd for arbeidsveiledning knyttet til videre kursutlysninger innenfor EVU.

Bispemøtet februar 2024

Bispemøtet behandlet saken i februar. I møtet ble det ikke fattet vedtak om langtidsplan for EVU, men Bispemøtet ba om en større sak om kompetanseutvikling i Den norske kirke til møtet i oktober, sett i lys av vedtatt strategi, det pågående arbeidet med organisasjonsutvikling og evaluering av nasjonal kompetanseplan for prester.

Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU) april 2024

SEU vedtak sak 8/24:

SEU anbefaler at det på sikt arbeides videre med utvikling av følgende kurs med tanke på utlysning våren 2025:

- Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.
- Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.
- Dåpsteologi / sakramentsteologi (TF)
- Sannhet og forsoning del 2 (VID), 10 stp.
- Åndelig veiledning (NLA)

Kompetanserådet august 2024

Kompetanserådet behandlet saken på sitt møte i august (K 14/24). Der gjorde de følgende vedtak:

Kompetanserådet anbefaler utlysning av følgende kurs våren 2025:

- Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.
- Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.
- Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.
- Sannhet og forsoning som teologi og praksis (VID), 10 stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Dåpsteologi/sakramentsteologi (TF) 10 stp.
- Arbeidsveilederutdanning (MF), 60 stp.

Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU) september 2024

SEU drøftet kursutlysninger innenfor EVU, og anbefaler følgende kurs utlyst våren 2025 (SEU 23/24):

SEU drøftet kursutlysninger innenfor EVU, og anbefaler følgende kurs utlyst våren 2025:

- Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.
- Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.
- Dåpsteologi / sakramentsteologi (TF) 10 stp.
- Arbeidsveilederutdanning (MF), 60 stp.
- Åndelig veiledning (NLA)
- Sannhet og forsoning som teologi og praksis (VID) emne 3, 10 stp.

Som det her kommer frem, legger SEU til kurset «Åndelig veiledning» på NLA i tillegg til Kompetanserådets forslag.

Forlaget til kursutlysninger for våren 2025 er således omfattende. Utlysningene bør ses i lys av den økonomiske situasjonen kirken er i og de budsjетtrammer bispedømmene har tilgjengelig.

Som Bispemøtet tidligere har vedtatt er kurset **«Kirkelige praksiser, jøder og jødedom»** lyst ut på TF høsten 2024. Kurset gjennomføres våren 2025 som et kurslederkurs. Det vil si at hvert bispedømme sender to-tre deltakere til dette kurset. Disse utrustes til å gjennomføre lokale kurs som ikke er studiepoenggivende for ansatte i Den norske kirke. Disse regionale kursene vil også koste noe, selv om det her vil være naturlig at Bispemøtet bidrar økonomisk til utviklingskostnader og utarbeidelse av materiell.

Kursbeskrivelser

«Prest og teolog i praksis – PTP» blir fast utlyst hvert vår-semester etter tidligere vedtak. Emnet Prest og teolog i praksis er et obligatorisk fellesemne i den erfaringsbaserte mastergraden i praktisk teologi (MPT), men har vist seg nyttig også for deltakere som ikke planlegger å gjennomføre en mastergrad. Prester, diakoner, kateketer og andre som kvalifiserer til opptak på MPT, kan søke opptak på emnet. Del 1 av emnet utgjør den avsluttende delen i «Innføringsprogram for nye prester» (5 stp.)

«Kunsten å snekre en preken» er et prestbasert kurs med prekenen som tema. Det har som mål å bidra til bedre prekener og positivt læringsmiljø i kollegiet.

«Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID)». I samarbeid med Institutt for Sjelesorg, Modum Bad og S:t Lukas i Sverige, tilbyr VID fire sjelesorgfaglige emner, alle på fem studiepoeng hver. Programmet går over to år. Det arrangeres fire kursuker, én i hvert semester. To av kursukene er i Norge, ved Institutt for Sjelesorg, Modum, og to på Marielund i Sverige. Mellom hver samling arrangeres i tillegg en veiledningsdag. Programmet har som hovedmål å kunne gi deltakerne mulighet til å utvikle sin identitet som sjelesørgere gjennom økt kunnskap, ferdighetstrening, personlig bearbeidning og åndelig fordypning. En vektlegger en integrasjon av teoretisk arbeid og klinisk praksis, og sjelesørgerisk faglighet søkes utviklet i vekselvirkningen mellom de ulike elementene.

«Sannhet og forsoning som teologi og praksis» KUN / VID Tromsø tilbyr det tredje emnet i kurset sannhet og forsoning som teologi og praksis. Dette er det tredje av tre emner i studiet som gir 10x3 stp.

«Dåpsteologi/sakramentsteologi» - tekst ikke utarbeidet enda.

«Arbeidsveilederutdanning (AVU)» ble utlyst våren 2024. Det ble imidlertid for få søkere til at MF kunne gjennomføre kurset. MF vedtok da å utsette utlysning av kurset ett år. Nasjonalt fagråd for ABV gir uttrykk for at det er flere bispedømmer som trenger å få utdannet nye veiledere i ABV. Det er imidlertid viktig at også ansatte i fellesrådslinjen oppfordres og motiveres til å søke denne utdanningen. KA har OU midler tilgjengelig for å kunne gi stipend der det er behov.

Langtidsplan for kurstilbud innen EVU

I henhold til Nasjonal kompetanseplan for prester skal SEU har et kontinuerlig blick på langtidsplanen og på hvilke kurs og tematikk som skal berøres i videre kursutlysninger. Det er også tjenlig at et utkast til EVU langtidsplan presenteres for Bispemøtet i oktober 2024.

Bispemøtet behandlet saken langtidsplan for EVU i februar 2024, men i møtet ble det ikke fattet vedtak. Derimot ba Bispemøtet om en sak om kompetanseutvikling i Den norske kirke til møtet i oktober. Saken foreligger til dette møtet.

Bispemøtet anbefales derfor å behandle en langtidsplan på dette møtet for å gi føringer for kommende utlysninger.

Også her gjengis tidligere vedtak som har relevans for saken.

SEU vedtak sak 8/24:

SEU anbefaler at det på sikt arbeides videre med utvikling av følgende kurs med tanke på utlysning våren 2025:

- *Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.*
- *PKU (MF), 20 stp.*
- *Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.*
- *Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.*
- *Dåpsteologi /sakramentsteologi (TF)*
- *Sannhet og forsoning del 2 (VID), 10 stp.*
- *Åndelig veiledning (NLA)*

På lengere sikt arbeides det med

- *Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp.*
- *Pastoral lederutdanning (PLU) eller annen relevant lederutdanning (f.eks. Ledelse, roller og samspill (LRS))*
- *Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere*
- *Liturgikk (TF)*
- *Økoteologi, (VID)*
- *Sannhet og forsoning (VID) del 3*
- *Å leve av sin tro*

Kompetanserådet (K 15/24)

På lengere sikt arbeides det med:

- *Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp*
- *Pastoral lederutdanning (PLU) 30 stp, (TF står for tur, kan tidligst lyses ut V26) - har prioritert foran:*
- *Ledelse, roller og samspill (LRS) 15 stp*
- *Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av ledere*
- *Liturgikk (TF)*
- *Økoteologi (VID)*
- *Sannhet og forsoning del 3 (VID)*
- *Å leve av sin tro (MF)*
- *Funksjonshemming og kirken*

Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU 24/24)

Sentralt etterutdanningsutvalg anbefaler at det på sikt arbeides videre med følgende kurs:

- *Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp*
 - *Pastoral lederutdanning (PLU) 30 stp, (TF står for tur, kan tidligst lyses ut V26) - har prioritert foran:*
 - *Ledelse, roller og samspill (LRS) 15 stp*
 - *Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere (MF)*
 - *Liturgikk (TF)*
 - *Økoteologi (VID)*
 - *Sannhet og forsoning del 3 (VID)*
 - *Å leve av sin tro (MF)*
 - *Funksjonshemming og kirken*
-
- *SEU ønsker at veilederutdanning for åndelige veiledere utlyses så snart som mulig, helst høsten 2025.*
 - *Ved utlysning av kurs må Den norske kirkes retningslinjer for transport og reise hensyntas slik at miljøvennlige reisealternativer er mulig.*

SEUs vedtak gis videre som en anbefaling til Bispemøtet om videre arbeid med langtidsplan for kursutlysninger innenfor EVU.

EVU konferanse 2025

Til Bispemøtets orientering nevnes her kort informasjon om EVU konferansen som arrangeres av SEU i 2025.

SEU har vedtatt å arrangere en EVU konferanse i Bøler kirke tirsdag den 28. januar 2025 kl. 10.00 – 16.00. Informasjon om at konferansen vil bli arrangert er sendt ut til relevante partnere.

Til konferansen inviteres bispedømmene til å sende en eller to representanter, fortrinnsvis den på bispekontoret som holder i etter- og videreutdanning, samt en lokal representant for fagforening, for eksempel fra REU.

Hovedtema for konferansen vil være «Kompetanseutvikling i Den norske kirke».

Økonomiske/administrative konsekvenser

Skriv inn teksten her